

outdoor

# REVUE

športujeme  
v horách



ROZHOVOR  
KAMIENKA,  
CHATA NA HREBENI

ROZHOVOR  
DENALI 6190 m

ZIMA 2017 -18

**yak & rysy**<sup>®</sup>  
OUTDOOR

## Zimná revue

Zimná Outdoor REVUE 2017 prináša 4 zaujímavé články: rozhovor s chatármi na Kamennej chate, článok o novej kolekčii zimného výstroja od La Sportiva, rozhovor s Petrou Pogányovou o jej výstupe na Denali, ďalej sú to skialpinistické novinky na zimnú sezónu 2017/18.

**Kamienka, chata na hrebene** je rozhovor s chatármi a majiteľmi Kamennej chaty *Annou Pažitnou* a *Marcelom Melicherčíkom*, v ktorom sa dozviete o ich začiatkoch, o živote na chate ako aj o poslednej zásadnej rekonštrukcii.

Objavte novú tréningovú kolekciu **skimo La Sportiva**. Predstavíme vám novú kolekciu zimného výstroja a funkčných odevov venovaných skimo tréningu. Objavte nové lyže, lyžiarky, skvelé funkčne oblečnie a začnite trénovať! Lhkosť, sloboda pohybu a nové technológie

spojené s kľúčovými slovami tréningu ako odanosť, vytrvalosť a odhodlanie, vytvorili sériu produktov určených pre skialpinistov, mužov aj ženy, ktorí chcú neustále, posúvať svoje ciele v horách, pri pretekoch ako aj v živote.

Vášnivá cestovateľka, horolezkyňa a v neposlednom rade lyžiarka *Petra Pogányová* vystúpila na najvyššiu horu Severnej Ameriky na **Denali 6190 m** na prvý pokus.

**Skialpinistické novinky** na zimnú sezónu 2017/18 prinášajú informácie o troch nových viazaniach a štyroch lyžiach pre rekreačných a pretekárskych skialpinistov.

**Prajeme Vám pekné čítanie a v zime na túrach krásne počasie a šťastné návraty.**

Váš tím **Yak & Rysy** ■

We are not just skiers.  
We are effort and dedication.  
We are research and devotion.  
We train, we prepare,  
and we earn every centimeter.  
**WE ARE SKIMOUNTAINEERS.**

www.lasportiva.com

Become a La Sportiva fan

@lasportivatwitt

Val di Fiemme, Trentino

  
**LA SPORTIVA**  
innovation with passion





# Kamienka, chata na hrebeni

Vznik Kamennej chaty sa datuje niekedy okolo roku 1950. Bola to pôvodne útulňa pre robotníkov lanovky. V 60-tych rokoch sa dostavala časť, v súčasnosti jedáleň. Tá sa využívala na prespávanie vysokoškolákov, čo stavali chodníky. Bola plná železných poschodových postelí. V 80-tych rokoch začali Interhotely Kamienku prevádzkovať cez zimnú sezónu ako bufet a tesne po revolúcii ju od Interhotelov odkúpila rodina z Banskej Bystrice. Chatu prevádzkovali sezónne pri priaznivom počasi. Došlo tam k spoluvlastníctvu a jednu zimnú sezónu 1994 ju prevádzkovala spoluvlastnícka rodina. Potom bola chata zatvorená do mája 1996. To sme prišli my, partia nadšencov a chatu sme začali prevádzkovať celoročne s možnosťou prespania v spoločnej nočľahárni s reštauráciou. V rokoch 1997 - 1998 prestala ťahať vzácna lanovka, na ktorej sa chodilo do hora bokom:-) a stali sme sa nosičskou chatou. Vtedy sem začala chodiť silná generácia a v tom čase žila Kamienka obdobím plným zábavy, nových vzťahov, rozlúčok so snehom,... V roku 2004 sa prehnela víchrice, vzala nám strechu. V roku 2006 sme strechu prerobili a dostavali podkrovie so spoločnou nočľahárnou pre 25 ľudí, v roku 2012 sa spravila rekonštrukcia kuchyne a o rok neskoršie zmenila Kamienka majiteľov. V rokoch 2016 a 2017 začala plánovaná rekonštrukcia a prístavba jedálne.

*Toto je história v skratke, ktorá je uvedená na webovej stránke chaty. Na otázky striedavo odpovedali Pažitka (Aňa) a Marcel, chatári a majitelia chaty.*

**Prišli ste vy, partia nadšencov a chatu ste začali prevádzkovať... Ako vás to napadlo?**

**Pažitka:** Marcel, Čiko a ja sme boli „odchovanci“ Štefáničky. Boli sme partia, čo sme v 90-tych rokoch začali skialpovať v Alpách. Ďuro Kardhordó vtedy vymyslel, že ideme (v roku 1995) na Haute Route a tam sme videli v ťažkých prírodných podmienkach riadne vysokohorské chaty a začali sme

snívať o vlastnej... a tak sme došli k tomu, že Kamienka je voľná a je súkromná.

**S kým ste jednali o podmienkach prevádzky?**

**Pažitka:** Čikov otec sa poznal s majiteľom, ja som poznala majiteľku. On bol miestny, v tej dobe dosť bohatý človek, ktorý kúpil podiel preto, že pôvodná majiteľka sa dostala do červených čísiel. ►

## Marcel Melicherčík

Narodený v Banskej Bystrici roku pána 1971. Žil som v Podbrezovej, hlavne športom, od 9 rokov som sám chodil na Chopok lyžovať a to bol asi základ vzťahu k horám.

Potom matematicko - fyzikálny gympeľ v Banskej Bystrici, EF STU v Bratislave a bol som pripravený na kariéru v Siemens. Ale od 1991 som nosil na Štefáničke, sezóny 1994 a 1995 na Rysoch (vdaka, Viktor a Evka, za všetko, čo som sa od vás naučil) a od 1996 už len Kamienka, takže všetko ináč.

Veľa som pretekal v skialpinizme, Slovenský pohár, 5x Pierra M a hlavne Sherpa Rallye, kde mám už vyše 30 štartov. V posledných 12 rokoch je mi najviac moja rodina a samozrejme Kamienka.

## Anna Pažitná

Narodená 1967 v Považskej Bystrici. Detstvo prežité v „koncovej“ dedine Pružina. Len maminka, škola, rodina, les, lúky, bicykel a bratrance. Hotelka v Brezne. Rok v som pracovala v Banskej Bystrici a odtiaľ v roku 1987 už na hotel Trangoška a máj 1988 na chate Štefáničke pod Ďumbierom do roku 1992. Do 1994 na hoteli Srdiečko. V roku 1994 živnosť a vlastná krčmička s bratom v rodnej Pružine. A od 1996 už len Kamienka. Po revolúcii sme s kabelami na favoritoch pociestovali Európu v lete niekoľkokrát, skialpovali v Alpách v zime, pretekala som v skialpinizme, na Slovensku, v Čechách, Poľsku, Rakúsku a dvakrát Pierra Menta s Rakúšankou Simone. Od roku 2006 vlastná rodina a Kamienka.



Muž bol spoločenský a prajný :-). S majiteľom sa nám dobre jednálo. Začali sme na chate pracovať ako na svojom od samého začiatku.

### **Aké boli začiatky? Na úradoch vám fandili alebo vám to komplikovali? Mali ste neprajníkov?**

**Pažitka:** Siedmeho mája 1996 sme mali kľúče v hrsti a išli hore. Otvoríme a fúúú - igelity popod stropy, aby ľuďom nepršalo do tanierov, v hrncoch sušené myši, prach, neporiadok - ako to býva, keď sa niekde nežije. Tak sme sa do toho pustili. Niekedy v júni sme to ako tak mali čisté. Napríklad sme prišli do Coca-Coly a objednali sme - áno aj Fantu 10 balení... Chlap všetko naložil na paletu, vezie a pýta sa: „A kde máte nákladiak?“. My sme tam boli na škode 100. Ukázali sme mu. Zdvihol obočie - paleta väčšia ako auto. Tak sme vyplnili každulinký priestor v aute fľaškami. V Bystrici sme náhle museli na križovatke zabrzdiť a všetko to zozadu popadalo na nás.



Typická snehová omietka...



Pohoda v starej jedálni.

Úradníci boli fajn. Hygieničky nám dokonca aj laťku odobrili, čo bol veľký ústupok. Neprajníkov si nejak nepamätám, skôr naopak.

### **Keď odstavili lanovku z juhu, na chatu ste všetko museli vynášať. Nemohli ste použiť lanovku zo severu, ktorá, keď sa nemýlim, ešte fungovala?**

**Pažitka:** Fungovala len dvojsedačka na Kónsky Grúň a tá išla tak pomaly, že kým to vyšlo hore, tak nám tovar pomrzol. Čo tovar? Raz aj nám omrzli nosy. A navyiac, odtiaľ sme to museli tiež nosiť na krošniach a keďže sme všetci bývali z juhu - bolo to logisticky zložité. Tak sme sa rozhodli, že radšej budeme nosiť z juhu. V zime na vleku - keď ťahal. S krošňou. A od vleku peši. V lete vynášky z Kosky.

### **Aká bola vaša najdlhšia, najdívokejšia vynáška?**

**Pažitka:** Povieť za seba, že som ženská. Leto je na vynášky ľahké. Ale zima!!! V apríli už končili s ťahaním a chceli sme ešte vynosiť (vyvozit? neviem ako to nazvať?) posledné ťažké veci. Tak som si naložila asi 40 kg batoh a to už bolo tak, že bolo treba kľučkovať po posledných škrádoch snehu pomedzi kosodrevinu. Trikrát som na približne rovnakom mieste spadla a musela som s tým ukrutne ťažkým ruksakom zlyžovať dolu a znova ísť hore, bolo mi do plaču, fakt som už nemohla stáť na nohách, ale naše heslo nás vždy držalo: najľahšie je vzdať sa :-).

### **A naopak aký máte rýchlostný rekord?**

**Pažitka:** Rýchlostné rekordy robil len Čiko. Nepísali sme si to. Ale boli sme tie typy, radšej sa 2 - 3 x otočiť s ľahšou, ako sa dlho mlátiť s ťažkou vynáškou.

### **Začiatky museli byť veľmi skromné. Čo ste vtedy hosťom ponúkali?**

**Pažitka:** Začiatky boli naozaj veľmi ťažké. Prvý deň, keď sme otvorili si dobre pamätám. Všetko sme v rámci našich možností „nastajlovali“, navarili, čistúčko, útulne, mali sme asi 10 hostí. Ľudia prúdili okolo chaty a ku nám takmer nikto nevošiel. Okolo 16-tej prestali ťahať, my sme zarobili asi 100 korún. Obula som si tenisky a s plačom



**...čo ťa nezabije, to ťa posilní a hlavne naše známe „najľahšie je vzdať sa“...**

utekala na Ďumbier. To ma dobehol Čiko a išli sme na Zibrínku. Tam sme si sadli na prah chatičky a hľadeli do doliny. Ticho. Po tme sme sa vrátili na Kamienku a vtedy začalo heslo: najľahšie je...

### **Akí to boli vtedy prevažne hostia?**

**Pažitka:** Keď už lanovky na čisto „zakapali“ a na kopci „zdochol pes“, začala ku nám chodiť prevažne „naša“ generácia vtedajších tridsiatnikov a mladších. Silná partia chodila z Patrónky a popravde, pravidelní hostia boli zväčša z Bratislavy. Robili sme na chate aj posezónne stretnutia s vysokotatranskými chatárskymi nosičmi a zamestnancami. Vždy bola „náčelníčka“ Erika Truchlíková, ktorá bola takou mentorkou prístupu ku chatárčeniu. Všetci sme ju mali veľmi radi. Teda aj máme.

### **Čo si máme predstaviť pod „obdobím plným zábavy, nových vzťahov“? Kto boli lídri vtedajšej silnej generácie?**

**Pažitka:** Lídri? :-), ako som spomínala - Patronkári, Valušiakovci, Luciša Hollá s veslármi „skriňami“ okolo nej a Tomáša Kačmlru, Jaja Kordová a ich spoločenstvo, Grošekovci, Zolo Badin a folkloristi okolo neho a, samozrejme, že po túre všetkým chutilo pívko, aj kalíštek. A keďže sme boli zväčša rovestníci, tak to takmer vždy prehuplo do divo-

kej zábavy. Žiadne zvrhlosti. My sme pretančili celú noc. Do rána. Na Silvestre sme pretancovali celú noc aj dni...

### **Ako by ste popisali obdobie, keď sa ku vám na chatu dalo dostať len pešo alebo na lyžiach?**

**Pažitka:** Najzdravšie obdobie. Ľudia sa túrou „očistili“, niekedy ich príroda pokorila. Na každej chate, kde ľudia musia vyšľapať, takmer neexistujú konflikty. Ľudia sú vďační za všetko, všetko im chutí a nehovoriac, keď ich „vytrestá“ počasie. Vtedy sa z hocikajého „čerta“ stáva vďačný anjel.

### **Keď vám víchrica zobrala strechu, ako ste dostávali hore materiál na opravu?**

**Pažitka:** Vrtulníkom.

### **Čo si máme predstaviť pod tým, že v roku 2013 zmenila chata majiteľov?**

**Pažitka:** Chata mala vlastníka a vlastníčku, ako som už vyššie spomenula. Majiteľ sa dostal do nejakých nepríjemností a tak sa začal niektorých svojich nehnuteľností zbavovať. Chata bola v stave, že potrebovala sústavnú investíciu a nevyhnutné bolo urobiť rekonštrukciu, pretože chatička sa už doslova rozsypala. Nebol v stave investovania, tak sa rozhodol, že nám to predá. To sa už pôvodná zostava obmenila. ▶





Svojpomocná nadstavba podkrovia a osadenie prvej kroky novej strechy, 2006.



Nízkoenergetická chata s polovicou Slovenska na dlani..., 2017.

S Marcelom sme sa stali poloviční vlastníci v roku 2011 a v roku 2013 sa nám podarilo celkové vlastníctvo.

### **Kedy začala na Chopok premávať nová lanovka?**

**Pažitka:** V decembri 2012 spustili Funitel so severu a zábavám bolo odzvonené. Iná klientela, veľa práce, všetci začali považovať za samozrejmé, že dostanú to, čo majú všade dolu, všetko sa zmenilo. Napríklad: prišla k nám hygiena, na podnet, že sme si dovolili pýtať od šuhaja štamprlík, aby sme mu naliali pálenku do toho istého, z ktorého dopil. Boli sme zvyknutí, že na Chopku je voda zlato - veď sme v zime topili sneh, aby sme ľuďom čaj navarili, umyli šálku a zrazu toto plytvanie, nedojedené jedlo, keď ho pošlete na latrítku, tak



Chaty v chate - prepojenie.

na vás kuká, či ste zošaleli. Takže všetko sa mení, vyvíja a stále sa držíme hesla: *najdlhšie je vzdať sa!*

### **Vrátime sa ešte do čias pred „Funitelom“. Kamienka je chata na hrebenu, kadiaľ prechádzajú peší turisti, turisti na snežniciach, skialpinisti, bežkári. Naozaj chodia po hrebenu bežkári?**

**Marcel:** Áno, je to niekedy neveriteľné, ale vyskytnú sa. Viem, že tak ku koncu zimy vždy chodila partia 3 - 4 starších chlapov okolo 60-tych, to som chápal sneh už bol mäkký. Horšie, keď sa vyskytli jedinci uprostred zimy a keď hrebeň fakt môže byť ľadový, prídu na chatu omrznutí, očividne vytrápení, bežky v rukách, sú však odhodlaní to zdolať a ešte sa spýtať, či je spravená „stopa“ až po Ďurkov.

### **Stalo sa, že chata zachránila niekomu život tým, že je tam, kde je? Zjavil sa niekto nečakane v noci?**

**Marcel:** Nespomínam si na nejakú veľkú drámu, boli vsak prípady, keď sme napríklad v jeden pod-

večer videli, ako sa jednému padáčkárovi zavrel padák neďaleko od chaty a my sme zrovna boli na terase. Keby sme tam asi neboli, neviem, kto by mu pomohol, mal dosť vážne zranenia. Jój, nočných jazdcov je veľa, hlavne v poslednej dobe, ale tu nejde o život, ale šliapať na pásoch po nociach a po vyratrkovaných zjazdovkách... Ale, viem, ty sa pýtaš na niečo iné. Jedna spomienka tu je: bola neskorá jeseň asi v roku 2000, vonku námraza, fúkalo, pršalo a mrzlo zároveň. V tom období k nám chodil medveď a vtedy prišiel a čapal sa nám po kuchynskom okne. Bolo u nás ubytovaných 5 mníchov so svojim farárom z Liberca, tie ušli do nocľahárne a modlili sa. Hodili sme smerom k mackovi petardu a medveďko utekal po chodníku smerom k lanovke. Ani nie do dvoch minút zbuchotali dvere a zjavil sa človek omrznutý, vysilený a vyzeral aj vyplašený. My na neho či sa s ním zrazil. Vôbec netušil, že okolo neho musel prebehnúť maco. Neskôr vyplynulo, že človek zabľúdil a na Chopok sa vybral cez Derešský kotol a žlabom v masíve Derešov.

### **Viem si predstaviť rôznych exotov bojujúcich vo víchrici na hrebenu. Určite ich bolo veľa, existujú takí, na ktorých sa nedá zabudnúť?**

**Marcel:** Je toho tiež viac, ale partia tradične k nám chodiaca oslavovať narodky, túrou z Ďurko-

Rozlúčka so snehom, 2011.



vej, tiež nejako v novembri v zlom počasí. Jeden z nich išiel v menčestráčkoch, a keďže v nižších polohách pršalo a tu hore mrzlo, nielenže prišiel na pokraji síl, teda sme boli po neho na hrebenu, ale aj v oplechovanom skafandri zmrznutých menčestrákov, ktoré mu znemožňovali pohyb, robili odreniny a samozrejme aj omrzliny. No, ale bujará zábava do rána všetko zahojila.

### **Keď na hrebenu zúri víchrica, nedá sa niekedy z chaty ani vystrčiť nos. Ako ste boli najdlhšie bez hostia?**

**Marcel:** Nikdy som to nejako nesledoval. Za čias bez lanoviek to bolo aj 4 - 5 dní, v dnešnej dobe je to 1 - 2 dni, predsa ľudia už majú aj lepšie oblečenie aj orientačne je to lepšie, keďže sú všade snežné delá, respektíve stožiare lanoviek.

### **Je to vtedy pohoda?**

**Marcel:** Ako pre koho. Pre mňa a Aňu určite, obrovská pohoda. Ale nie každý si to vie vychutnať.

### **Teraz už funguje moderné prepojenie severu a juhu. Vďaka lanovke vám asi pribudli návštevníci. Čo všetko sa zmenilo?**

**Marcel:** Zmenilo sa toho veľa. Aj keď mnohí tvrdia, že je tu teraz veľa všelijakých ľudí, ktorí nemajú nič spoločné s horami, ja by som sa na to trochu pozeral objektívne: prepojenie tu bolo od 50-tych rokov a ako chlapec si pamätám, že ľudia tu bolo aj vtedy veľmi veľa. Tí konzervatívnejší si zvykli na tých 15 rokov bez lanoviek (1997 - 2012), takže teraz sa to zdá ako veľký skok. Ale pozitíva sú napríklad v tom, že voľakovia z tých, čo plačú za starými časmi sú radi, že nemusia ísť na našu jedinú latrítku na celkom Chopku, ale do porcelánu.

### **Máte vôbec ešte čas a náladu si večer posediť s hosťami?**

**Marcel:** My s Aňou sa určite snažíme nadväzovať rozhovory, pripomíname to aj „deckám“, čo u nás pracujú, ale, samozrejme, tá denná práca je niekedy dosť vyčerpávajúca, tak nie vždy má človek sil.

**Chata slúžila aj ako „après ski“... Večerné, niekedy aj nočné zjazdy do doliny museli byť náročné. Funguje to už ako v Alpách, že patrila vyženie ľudí pred zotmením?**

**Marcel:** Áno, postupne sa to lanovková spoločnosť snaží zaviesť. A ja, úprimne povedané, to chápem. Kvôli nočným jazdom sa stalo niekoľko nehôd s ratrakmi a, samozre, zničená niekoľko hodinová práca ratrakistov. Keď sa preženie skupina lyžiarov po čerstvo vytrakovanom svahu, ostanú tam hlboké ryhy a ráno je to na zabitie.

**Rozhodli ste sa pre zásadnú rekonštrukciu. Čo si pod tým máme predstaviť?**

**Pažitka:** Z nevyhovujúceho zariadenia - či priestorovo, prevádzkovo, ekonomicky aj ekologicky, urobiť vyhovujúcu prevádzku. Alebo inak: nízkoenergetickú chatu.

**Marcel:** V prvom rade je to obstavba južnej a západnej strany z dôvodu dezolátneho stavu týchto múrov. Budeme mať toalety a skladové priestory, ktoré nám veľmi chýbali. Ale aj tak si každý pod tým predstaví niečo iné.

**Predpokladám, že to obnáša kvantum materiálu a asi aj žerjav? Dostane sa nákladné auto v lete až hore?**

**Marcel:** Áno, bolo a stále je to kvantum materiálu, či už v objeme alebo v tonách. Bol tu aj žerjav, taká staručká V3S, z dôvodu zložitej manipulácie pri betónovaní a ťažkých strešných krokiev. Auto, ale nie každé, sa sem dostane zo severnej strany, ale čo jazda to je kaskadérsky výkon. Raz zobral šofér domiešavača svoju kočku na jazdu, aby si spravila fotky. No neurobila ani jednu, celú jazdu ani nemukla a najhoršie bolo, keď v jednej serpentíne išla Tatra rovno, a to preto, že predné kolesá boli vo vzduchu, proste bola na „zadných“. Trošku hystérie u nás na chate a dole išla lanovkou. Proste všetci šoféri, čo sem vyšli s nákladom sú machri, kloboúk dolu.

**Čo patrilo medzi najväčšie zádrhele prestavby?**

**Pažitka:** Bolo tam veľa vecí, povedala by som veľmi veľa a čo by som vypichla?



1. Bagrista začal kopať základy a hovorí, ešte raz do starej chaty drgnem, tak spadne..., rýchlo hlavy do kopy, čo ideme robiť. Vedeli sme, že juhozápadná časť chaty má na mále, veď to bol jeden z hlavných dôvodov rekonštrukcie, ale, že až tak... 20 m<sup>3</sup> betónu nad rozpočet a hurá, dielo zachránené.

2. Druhého októbra 2016 napadol sneh, stavbu sme pod strechu nedostali a pár dní na to náš „generál“ stavby ležal na operačnom stole s jedným z najväčších civilizačných ochorení.

3. Keď sme odhalili chatu z roku 1959, tak sme zostali v stave, že tak toto je koniec, to nezachráni nik. Stavebníci na to, toto treba zbúrať, to je škoda peňazí, to je zlé... a my sme sa do toho dali. Bolo to obrovské úsilie a komplikácie, ale budú v interiéri „všetky“ chaty z rokov 1950, 1960 a súčasna. A to bol zámer.

**Kedy už vyzerala situácia beznádejne? Zimnú sezónu hádam stíhate...**

**Pažitka:** Štvrtý september 2017. Zatvorili sme

chatu, odhalili, čo je pod obkladom. A tam život. Ale taký nežiaduci. Ideme zachraňovať, búrať? Obe možnosti boli zúfalstvo. Robíme všetko preto, aby sme rok 2018 začali v novom, ale je to naozaj ťažké. Legislatívne, fyzicky, logisticky, termínovo... a sme na to dvaja. My nemáme finančné oddelenie, investičné, personálne, dopravné, marketingové... Našťastie, zostali zamestnanci, ktorí sa nezlakli a neutiekli, keď sme zatvorili a sú s nami v dobrom aj zlom. Rovnako ako kamaráti, ktorí nám pomáhajú, za čo si ich veľmi vážime. Ubytovanie nestihneme prerobiť. Zimu 2018 pôjdeme bez ubytka. Leto je na Chopku prikrátke.

**Marcel:** No tento rok, koncom augusta, keď od nás odišla firma, čo to mala celé postaviť. Najprv vyzeralo všelijako, ale čo ťa nezabije, to ťa posilní a hlavne naše známe „najľahšie je vzdať sa“, ale tentokrát už naposledy :-), sme sa do toho pustili po kúskoch a hlavne pritiahli starých kamarátov, čo u nás pracovali a tí nám pomáhajú a zachraňujú Kamienku. Je to super ťažká jeseň,

ale keď sme tam s Peťom, Máriom, Milanom, som o dvadsať rokov mladší. A či stíhame? Ešte bude sneh, keď otvoríme.

**Na aké zmeny sa majú návštevníci pripraviť?**

**Pažitka:** Otočili sme vstup do chaty, interiér bude drevo, kov a kameň. Budú priznané múry oboch pôvodných chát (1950, 1959). Bar je situovaný v novej línii s možnosťou kúpiť si pivko, pálenku pri barovej časti, bez čakania v rade s tými, čo idú jesť (za čo mnohí šomrali). A... záchody dnu.

Latríčku si ešte nechávame ako „zicher“, keď zlyhá technika. Totiž celý systém okolo vody sú kliky v počítači a to keď sa „doondí“... nuž, ale takú žijeme dobu!

Sú mnohí kritici – naturalisti, že nooo – komerčáci. Ale nech sa páči, RÚVZ (Regionálny ústav verejného zdravia) – choďte si dať v dnešnej dobe zlegalizovať latríčku, nemožné! Čistíte ju dvakrát denne a po sezóne likvidácia.

Ono je fajn sa fotiť pri nej, ale je to predsa len...

**Máte vymyslený nejaký jubilejný „špeciálny drink“, ktorý otvorí novú kapitolu Kamennej chaty?**

**Pažitka:** Jasne, keďže je celý svet hore nohami, tak máme nachystaný drink „teplá hrushka“ :-).

**A na záver: Isto si zaslúžite relax, ako odmenu za utrpenie a stresy počas prestavby. Máte už naplánované, kde to bude?**

**Pažitka:** Relax? Všetko bude nové, ďalší zamestnanci, systém, chata :-). To bude treba nastaviť, vychytať muchy... A kým to doladíme bude po zime. Ale určite pôjdeme s deťmi na lyžovačku. No... ale ak by sa stretla dobrá partia, radi si zatančíme na dobrej žúúúrke :-).

**Marcel:** A ja ešte skúsím potrénovať na trojdňové preteky Bokami Západných Tatier :-).

Zhovárал sa Jarýk Stejskal ■

Foto: archív Kamennej chaty a archívy priateľov Kamennej chaty



## Čas na tréning?

# Objavte novú tréningovú kolekciu skimo La Sportiva

La Sportiva predstavuje novú kolekciu zimného výstroja a funkčných odevov venovaných skimo tréningu. Objavte nové lyže, lyžiarky, skvelé funkčné oblečenie a začnite trénovať!

Lahkosť, sloboda pohybu a nové technológie spojené s kľúčovými slovami tréningu ako oddanosť, vytrvalosť a odhodlanie, vytvorili sériu produktov určených pre skialpinistov, mužov aj ženy, ktorí chcú neustále, posúvať svoje ciele v horách, pri pretekoch ako aj v živote.



### Podme tvrdo trénovať!

**1. ALTAVIA LS:** Vysoko technické lyže navrhnuté a vyrobené v spolupráci so Skitrab. Podobne ako celá rada La Sportiva, aj tento ľahký a rýchly model určený pre skialpinistov je kompatibilný s *Tech-ovým* alebo *Touring-ovým* viazaním a so *Skitrab TR2 safety*.

Altavia LS je model pre lyžiarov, ktorí si to chcú užiť aj cestou hore aj pri zjazde. Postavený podľa najlepších technológií *SKI TRAB* a vďaka použitiu *ATTIVO PROGRESSIVE SHAPE* prináša väčšie výhody. Nízkou váhu, ľahkú manipuláciu, spoľahlivosť a výkon.

**2. TROPOSFÉRIA 2.0 DLHÉ RUKÁVY:** Nová bezšvíková konštrukcia v kombinácii s novou priadzo *BECOOL®* robí z tohto trička jednu z najpohod-

nejších technických základných vrstiev. Materiál schválený *Bluesign*.

**3. TRACE PRIMALOFT VESTA:** Trace Primaloft Vest je ľahká zateplená vesta pre skialpinistov, určená na tréningy na jeseň a na jar, keď je potrebná ďalšia vrstva na ochranu pred nízkymi teplotami napríklad pri zjazdoch. Super ľahká konštrukcia a priedušnosť *VAPOVENT™* s tepelnou výplňou *Primaloft*.

**4. HAIL ŠORTKY:** Hail Short sú ultra ľahké funkčné nohavice. Materiál, z ktorého sú zhotovené, ponúka vysokú priedušnosť, vysokú vodeodolnosť (20 000 mm) a zároveň sú aj elastické. S veľmi nízkou celkovou hmotnosťou a veľmi malou kompresiou sú pre všetkých, ktorí hľadajú vysoko funkčnú ochranu proti poveternostným vplyvom. Nohavice neobsahujú PFC.

**5. TOUR/SKITOUR PALIČKY:** sú určené na skialpinizmus a na turistiku. Vyrobené z 2 nastaviteľných prvkov.

**6. SYTRON LYŽIARKY:** Splňa všetky požiadavky náročného používateľa vďaka technológiám a patentom koncipovaným pre svet pretekov, ako je napríklad „pripravené na preteky“, jednoduchá páka, uzatvárací systém s exkluzívnym mechanizmom *CavoBike Pro Lever*, ktorý umožňuje prechod z lyžovania na chodenie jediným rýchlym pohybom, úplné uvoľnenie komína vďaka inovatívnemu riešeniu.

**7. SYBER BEANIE:** Teplá čiapka v rôznych farbách,

ktorá sa dokonale hodí k ostatnému oblečeniu zo zimnej kolekcie La Sportiva.

**8. NOHAVICE DEVOTION:** Skialpinizmus vyžaduje veľké nasadenie a odhodlanie hneď od začiatku tréningovej sezóny. Z tohto dôvodu La Sportiva navrhla rad ľahkých, vysoko výkonných „tréningových“ odevov s reflexnými prvkami. Nohavice Devotion sú navrhnuté pre rýchlych skialpinistov.

**9. HAIL JKT:** Hail JKT je ultra ľahká, funkčná bunda. Materiál, z ktorého je zhotovená, ponúka vysokú priedušnosť, vysokú vodeodolnosť (20 000 mm) a zároveň je aj elastická. Priedušnosť v kombinácii so špecifickým podpažným vetraním perfektne podporuje klimatický komfort vášho tela a zabraňuje pocitu vlhkosti počas vašej činnosti. S veľmi nízkou celkovou hmotnosťou a s možnosťou zbalenia na veľmi malý objem, je táto bunda pre všetkých, ktorí hľadajú vysoko funkčnú ochranu proti poveternostným vplyvom.

**10. STREČOVÉ RUKAVICE:** na každodenné použitie vyrobené z *Polartec®-u*.

**11. ČELENKA ELYSIUM:** Rýchlo schnúca, teplá čelenka z vlny merino, ideálna na použitie v zimných mesiacoch.

**12. PALŮ JKT:** PalŮ JKT je teplá stredná vrstva, ktorá zahŕňa technológiu *VAPOVENT™*, super priedušná a ideálna pri nízkych teplotách, táto bunda je tiež ideálnou voľbou pre voľnočasové aktivity na jar a na jeseň. Tkanina super *Tech-Stretch Pro* poskytuje maximálnu voľnosť pohybu. ▶

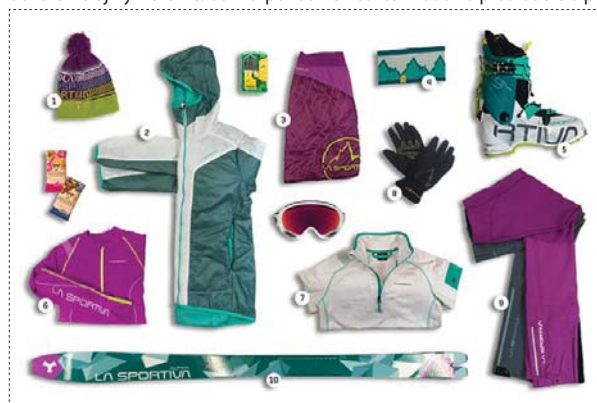


## Ženská kolekcia

**1. DUST BEANIE:** Veselá teplá čiapka z merino vlny s brmbolcom, v rôznych farbách, ktoré sa dokonale hodia k oblečeniu zo zimnej kolekcie *La Sportiva*.

**2. ROSEG PRIMALOFT JKT:** *Roseg Primaloft JKT* je najteplejšia primaloftová bunda zo zimnej kolekcie *La Sportiva*. Napriek tomu je ľahko zbaliteľná a v batohu nezaberie veľa miesta.

**3. SUKŇA CHRYSALIS PRIMALOFT:** Nikdy nazobúdajte, že ste žena. Oblečte si *Chrysalis Primaloft® SILVER* sukňu a budete moderná, ženská a v teple. Celoprepinací bočný zips umožňuje jednoduché obliekanie aj vyzliekanie. Sukňu pohodlne zbalíte



do vrecka menšieho ako kozmetická taštička. Oblečte si ju na nohavice na kopci alebo aj po lyžovačke do après ski. Sukňa je nositeľná obojstranne a tak môžete byť vždy iná.

**4. ČELENKA ELYSIUM:** Rýchlo schnúca, teplá čelenka z merino vlny, ideálna na použitie v zimných mesiacoch.

**5. SYTRON WOMAN LYŽIARKY:** *Sytron Woman* je lyžiarka z *Grilamid®-u*, spevnená karbónom, určená pre skúsené lyžiarky, ktoré hľadajú ľahké a výkonné lyžiarky na rýchle túry a tréning. Splňajú všetky požiadavky náročnej používateľky, vďaka technológiám a patentom koncipovaným pre svet pretekov, ako je napríklad „pripravené na preteky“,

jednoduchá páka, uzatvárací systém s exkluzívnym mechanizmom *CavoBike Pro Lever*, ktorý umožňuje prechod z lyžovania na chodenie jedným rýchlym pohybom, úplné uvoľnenie komína vďaka inovatívnejmu riešeniu.

**6. VENERE 2.0 DLHÝ RUKÁV:** Bezšvíkový dizajn a zdokonalené odvetrávanie tela pomocou priadze *BECOOOL®* robí z tohoto trička dôležitú súčasť vášho oblečenia pre náročné aeróbne aktivity.

**7. STELLAR PULOVER:** Extrémne pohodlná teplaná vrstva vďaka tkanine *TechStretch Pro™ Guard 200/1*, ktorá zaručuje maximálnu voľnosť pohybu, je antibakteriálna a protizápachová. Konštrukcia je odolná proti oderu a používa ploché švy.

**8. STREČOVÉ RUKAVICE:** na každodenné použitie vyrobené z látky *Polartec®*.

**9. NOHAVICE ZENIT:** Dámske nohavice *Zenit* sú technické, ľahké nohavice určené na reguláciu telesnej teploty. Sú maximálne pružné, čo zaisťuje úplnú voľnosť pohybu pri športových aktivitách. S ergonomicky prispôbeným pásom pre ženy a kombináciou vetru-

zdorných textílií je to „nevyhnutná“ súčasť vášho skialpinistického vybavenia.

**10. ALTAVIA LS WOMAN:** Vysoko technické lyže navrhnuté a vyrobené v spolupráci so *Skitrab*. Podobne, ako celá rada *La Sportiva*, aj tento ľahký a rýchly model, určený pre skialpinistov, je kompatibilný s *Tech-ovým* viazaním, *Touring-ovým* viazaním a *Skitrab TR2 safety*. *Altavia LS Woman*, je model pre lyžiarov, ktorí si to chcú užiť aj pri šliapaní aj pri zjazde. Postavený podľa najlepších technológií *SKI TRAB*, kde zavedenie *ATTIVO PROGRESSIVE SHAPE* prináša väčšie výhody, nízku váhu, ľahkú manipuláciu, spoľahlivosť a výkon.

## Denali 6190 m

*Je o tebe známe, že si vášnivá cestovateľka, horeľkyňa a v neposlednom rade lyžiarka. Prečo si sa rozhodla práve pre najvyššiu horu severnej Ameriky - Denali?*

Bola to zhoda okolností, ako vždy. Väčšinou to robím tak, že nemám dopredu vybranú destináciu, kde by som chcela ísť, ale zrazu sa celý svet spojí a pohne sa to dobrým smerom. Tak isto to bolo aj v tomto prípade. Kamarát, ktorý učí v Zermatte lyžovať, mi navrhol, či by som išla na Aljašku na Denali. Ja som povedala, že možno do budúcnosti niekedy áno. Keď som prišla domov, zapla som internet, bola tam akcia na letenky do Anchorage. Potom mi volal ešte aj on, že by sa pridal aj jeho kamarát. Všetko klaplo a odleteli sme v máji tohto roku do Ameriky.

*Z akých členov bola zložená vaša expedícia?*

Boli sme taká mini expedícia, traja členovia, dvaja chalani z Lotyšska a ja. Keďže sa rozprávali medzi sebou po lotyšsky, tak som mala za pár dní rozprávací deficit. Potom mi dobre padlo, že sme tam stretli skupinku Čechov.

*Vám sa ako jednej z mála skupín podarilo dostať na vrchol na prvý pokus. Ako to hodnotíš?*

No pravdupovediac, keď som si premietla všetky články, čo som čítala, aký je Denali ťažký kopec, vrchol sa mi zdal nedosiahnuteľný. Už len to, aké komplikované sa tam bude dostať. Možno bude dva týždne snežiť a lietadlo vôbec nepoletí a nám nezostane čas. Vedela som, že tam býva ex- ▶

## Petra Pogányová

Narodila sa 28. 11. 1984 v Žiline. Absolvovala magisterské štúdium v odbore *Environmentálny manažment* na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici a ekológiu na TU vo Zvolene.

Horeľkyňa, skialpinistka, dobrovoľná členka *Horskej záchrannnej služby*, povolaním lyžiarka

inštruktorka a sprievodkyňa pre cestovné kancelárie. Učarovala jej *Stredná Ázia a Blízky východ*. Autostopom sa jej podarilo prebrázditiť takmer celú Európu, Ameriku aj veľkú časť Ázie. Má za sebou aj množstvo výstupov v *Balkánskych horách*, *Alpách*, *Kaukaze*, *Turecku*, *severoafrickej Atlase*, *pakistanských a indických Himalájach* a *afgánskom Hindukúši*.







trémne počasie, že musíme mať veľké šťastie a samozrejme aby prebehla dobre aklimatizácia, aby sme boli všetci zdraví, aby sme mali všetku výstroj a výzbroj v poriadku. Ešte do toho musí vjsť aj ideálne počasie v ten deň, keď sa človek chystá na vrchol. A navyše, na Denali môže človek veľmi rýchlo omrznúť. Aj rangeri, ktorí majú v kempu svoju základňu nám hovorili, že si máme na to dávať veľký pozor. Aj počas expedície sme videli veľa omrznutých ľudí a keď sme sa presúvali medzi kempami fúkal vietor a po návrate do stanu som mala na lícach a na nose čierne flaky.

#### **Ako prebiehala cesta do Anchorage a ďalej?**

Od prvého momentu bola pre mňa doprava komplikovaná. Nemám auto. Tu v Žiline som teda musela nastúpiť so 70 kg batožinou na vlak. Potom som prestupovala v Bratislave a až do Viedne som šla s obrovskou sviňou, batohom, lyžami, lyžiarka-

mi, atď. Z toho zhonu pred expedíciou som nakoniec ochorela. Tým, že to bola lacná letenka, let bol cez Amsterdam a tuším Minneapolis. Boli to dva dni v lietadle. V Anchorage som vystúpila so zápalom priedušiek. Presunuli sme sa na hotel, kde sme našťastie ešte pár dní čakali na tretieho člena expedície. Tam som sa trochu zotavila. Prišli aj prvé pochybnosti, či mám na ľadovec odletieť alebo nie. Brala som antibiotiká a bolo to nerozhodné do posledného momentu. Posledné dni sa mi však zdravotný stav zlepšil. A tak sme sa všetci rozhodli presunúť do Talkeetny vlakom.

#### **Ako ste pokračovali ďalej z Talkeetny?**

Z Talkeetny si musíš najat' lietadlo, kúpiť letenku. Bolo to riadny paradox, lebo letenka z Viedne do Anchorage ma stála asi 400 €. Z Talkeetna na ľadovec to bol asi polho-

dinový let a bolo to 650 dolárov.

#### **Kolko ste mali spolu batožiny a ako ste sa s ňou presúvali na expedíciu?**

Spolu to bolo asi 70 kg na človeka. Také špecifikum Aljašky je, že tam nemáš Šerpov ako v Himalájach. Všetko si musíš niesť sám. V Talkeetne sa požíčievajú sane. Človek si väčšiu časť batožiny naloží na tie sánky. Manipulácia s nimi je však ťažká, najmä v exponovanom teréne vždy niekam utekajú. K tomu máš na chrbte batoh a na nohách lyže. Na ľadovci som začala znova cítiť, že som po chorobe. Nevládala som a keď sme urobili 1000 m prevýšenie, tak som bola úplne vyštavená, len som odpadla do stanu. Ale zase som mala šťastie v tom, že keď sme prišli do kempu a postavili stan, začala snehová víchrica. Trvala 5 dní, tak som si znova mohla oddýchnuť. Počasie je tam naozaj extrémne. Bola som párkrát v Himalájach aj v Hindúkuši,

ale taký vietor, zimu a víchricu som nikdy nezažila. Miestni hovorili, že niekedy aj 2 týždne v kuse sneží a ľudia presedia 15 – 20 dní v stane. Dokonca tam boli aj horolezci, ktorí sa o vrchol Denali pokúšali už piatykrát.

#### **O Denali sa hovorí, že je to najchladnejšia hora na svete, ako si to pociťovala ty? Balila si si oproti ostatným expedíciám viacej vrstiev oblečenia alebo niečo špeciálne?**

O tom, že je to jeden z najchladnejších kopcov na svete som vedela už dávno. Kúpila som si nový spacák, zohnala rôzne vlnené ponožky a celkovo lepšie oblečenie. Pociťovala som to hneď prvý týždeň. Bolo neuveriteľné, že každú hodinu sme museli odhrabávať sneh. Za pár hodín tam dokázalo napadnúť 1 – 2 metre prachového snehu. Horolezci, ktorí zchádzali z vrcholu boli omrznutí, mali omrznuté ruky, nos a namiesto pozdravu tam ľudia používajú formulku „*Stay warm*“.

#### **Ako si sa pripravovala na expedíciu? Mala si špeciálne tréningy alebo ti stačilo to čo máš nachodené a odtrénované počas roka?**

Musím povedať, že táto expedícia bola trochu drahšia než tie v Ázii. Musela som viac pracovať, čiže na tréning veľa času nezostávalo. Najväčší problém bol ten zápal priedušiek. Keby som nebola chorá, tak by to bolo v poriadku. Väčšinou sa pripravujem tak, že chodím behať, viac liezť a snažím sa aj bicyklovať, trochu viac tej fyzickej aktivity, ale žiadny špeciálny tréning.

#### **Mali ste si možnosť zistiť v base campe aké bude počasie a do akej miery sa to splnilo?**

V base campe bolo dobré, že rangeri vyvesili každý deň predpoveď. Sedela celkom dobre pre base camp a jednotlivé kempe. Predpoveď na vrchol bola jednoznačne iba tip. Hora si žije svojím vlastným životom. V jeden deň hlásili slnko, my v kempe sme sa mohli opaľovať a ľudia v 5500 met- ▶



**„O tom, že je to jeden z najchladnejších kopcov na svete som vedela už dávno.“**

roch mali snehovú víchricu a bojovali o život a vracali sa omrznutí. Videli sme aj to, že niektorí ostali sedieť niekde v polovici cesty a potom ich museli horskí záchranári zväžať dolu. Boli tak zmrznutí, že sa nevedeli pohnúť.

### ***V máji je na Aljaške svetlo celý deň. Bolo možné vystupovať aj v noci?***

Problém je, že v noci je veľmi veľká zima. Ja som si myslela, že sa bude dať vstať skôr a tým, že je svetlo, možno začať presun a výstup skôr. Avšak kým nevyšlo slnko bola taká obrovská zima, že sa vôbec nedalo fungovať mimo stanu.

### ***Akú cestu ste zvolili?***

Pôvodne sme chceli ísť cestu „West Rib“. Keďže podmienky neboli ideálne a ja som bola po chorobe, zmenili sme to na cestu „West Buttress“, ktorá je považovaná za normálku.

### ***Vyskytli sa cestou aj nejaké vážnejšie problémy počas pobytu na hore?***

Áno, jeden deň sme boli veľmi unavení a stále snežilo. Prieduchy na stane sme mali samozrejme otvorené a väčšinou bol aj kúsok stanu rozzipsovaný. Stala sa nám taká nepríjemná vec. Jeden večer, keď som už spala (mala som hlavu úplne dole) a kamarát ešte čítal knihu, zrazu sa mu začali zlievať písmenká a veľmi ho bolela hlava, začal vidieť rozmazane. Otočil sa ku mne a chcel mi povedať, že mu je zle a v tej chvíli zistil, že ma nemôže zobudiť. Hneď si uvedomil, čo sa stalo. Stan sme mali zasypávaný snehom a bol tam tak jemný prašan, že utesnil aj prieduchy. Minul sa nám kyslík a začal sa nám koncentrovať oxid uhličitý. Ja som sa úplne otrávil kvôli tomu, že som ležala na najnižšom mieste. V poslednej chvíli otvoril stan, vytiahol ma von. Začal ma fackať, preberať, ale vôbec som ne-reagovala. Po niekoľkých minútach sa mu ale podarilo prebrať ma. To bolo asi najhoršie prebratie v mojom živote. Začala som si uvedomovať, čo sa stalo, bolo mi zle, bolela ma hlava a oči, bolo mi na zvracanie, bola mi neskutočná zima a bolo to

veľmi nepríjemné. Mali sme veľké šťastie, že sme vôbec prežili.

### ***Ako prebiehala aklimatizácia?***

V jednotlivých kempoch nás na pár dní uväznilo počasie, takže aklimatizácia prebehla bez problémov. Jeden deň sa mi zdalo, že mi je trošku zle z výšky, opúchali mi nohy a ruky, ale rýchlo to prešlo, nemôžem povedať, že by som nejakú veľmi cítila výšku na tejto expedícii.

### ***Ako ste trávili dni, keď vás uväznilo v kempe, asi sa nedá ležať celý deň v spacáku?***

Tým, že je veľká zima, tak sa dá ležať celý deň v spacáku :). Občas musí ísť človek na toaletu, občas odhrabať sneh. Chodili sme pozrieť počasie,

rozprávali sme sa so susedmi. Ja som mala so sebou dve knižky od Saňa Luczyho a Jána Svrčka. Takže som sa riadne nasmiala, keďže Jana dobre poznám, lebo sme dosť spolu liezli, bolo to zaujímavé čítanie, odporúčam každému.

### ***Ako ste postupovali na vrchol?***

Na vrchol sme vyšli všetci traja. Ja som sa deň pred vrcholovým dňom presunula do posledného kempu a oni dvaja ostali v predposlednom kempe, pretože chceli ísť z pohodlnejšieho miesta. Ja som sa pridala ku českej skupine, ktorá išla tiež do posledného kempu. Asi nejakých 200 výškových metrov nad táborom začala víchrica, veľmi fúkala, aj keď zospodu sa to vôbec nezdalo. Zaznelo rozhodnutie, že sa ideme otočiť a nemá to význam. Oni už cítili, že im omrzajú prsty. Keďže som vi-

dela, že potom sa vylieza do miesta, ktoré je za hrebeňom a budeme tam krytí, stále som ich prehovárala, že tam nebude fúkať a nech ideme ďalej. Pred nami boli ešte asi traja ľudia a zrazu sme videli, ako sa k nám omrznutí vracajú. Vraveli, že to nemá význam, že veľmi fúka a začínajú omrzáť. Vtedy sa rozhodli, že oni chcú ísť dole. Ja som si stále hovorila svoje, že určite, keď prejdeme kúsok za ten hrebeň, tak tam nebude fúkať. Tam sme sa dosť pohádali. Ja som sa cítila veľmi dobre, mala som v lyžiarkach elektrické ohrievače na baterky a v rukaviciach chemické. Relatívne to ešte fungovalo a bolo mi teplo. Po hádke sme sa dohodli, že pôjdeme ešte 20 – 30 minút a ak tam bude fúkať, otočíme sa. Prešli sme asi 20 minút a naozaj vietor ustal. Dostali sme sa za hrebienok, tam sme boli už chránení. Na mieste, ktoré sa nazýva „Football Field“ bolo tak teplo, že sme si museli dať dole aj bundy. Tým, že ostatní ľudia sa otočili, mali sme vrchol sami pre seba. Aj z posledného kempu to bol náročný výstup. Je to ďaleko a hora je obrovská. Bolo to zaslúžené.

### ***Kolko dní trvala výprava a kolko ste museli čakať v stane?***

My sme to mali naplánované na necelý mesiac. Mala som doma obavu, či nám to vôbec vyjde s tým počasím a aklimatizáciou. Nakoniec sa nám podarilo vystúpiť na 14. deň expedície na vrchol. Takže relatívne skoro a ostalo nám aj dosť voľného času.

### ***14 dní je teda super výkon, vysoko nad priemerom oproti ostatným skupinám a dokonca na prvý pokus.***

Áno. Pretože keď sme vyšli zhruba 12. deň do medical campu, tak tam boli ľudia, ktorí strávili 14 – 18 dní v kempe. Za tých 18 dní nebolo ani jediný deň pekné počasie. Oni sa zbalili a my sme akurát prišli do periódy dobrého počasía. Hoci bola veľká zima, dokázali sme vystúpiť až na vrchol.

### ***Kolko hodín ste šlapali vo vrcholový deň?***

Celé nám to trvalo asi 10 hodín. Musela som ísť ▶





pomaly, kvôli tým prieduškam. Je to dobrý čas, ale za normálnych podmienok by to bolo asi 8. Ja som po výstupe ešte ostala spať v poslednom kempu „18 000“. Počasie bolo dobré a nechcela som ísť po tieni, kde by bola veľká zima. Ostali tam so mnou aj Česi, ktorí to mali rovnako vymyslené. Na ďalší deň sme zišli o kemp nižšie.

### Aký to bol pocit stáť na vrchole?

Tam to nie je také, že sa navonok tešíš. Si unavený, uvedomuješ si, že musíš zísť ešte dole, že si len v polovici. Radosť tam je, ale skôr taká vnútorná. Je to nádherná hora, boli sme tam sami, bolo to nesutočné. Mali sme nádherné výhľady na okolie. Videli sme v pozadí more a všade naokolo bolo bielo. Nádherný vrcholový deň, ktorý si človek možno uvedomí, až keď zide dole a pozrie si fotky. Je to iný svet.

### Vieš odhadnúť teplotu na vrchole?

Vôbec nie. Tým že nefúkal vietor a svietilo slnko bolo relatívne teplo. Mali sme malý teplomer v stane, tam bolo najchladnejšie asi -29°C. Čiže v stane bývalo tak do -20°C. V dobrom spacáku si človek na to zvykne. Nebolo to neprijemné, dalo sa dobre vyspať. Najhoršie sú presuny za vetra.

### A čo strava?

To je dobrá otázka, pretože bol problém s tým, že do Ameriky si nemôžeš zobrat žiadne jedlo.

### Ani expedičnú stravu?

To áno, ale expedičná strava väčšinou pochádza z Ameriky a neoplatí sa to brať. Dá sa tam kúpiť bez problémov, či už polievky, alebo ryža za normálnu cenu. To sme teda nebrali. Ja väčšinou na expediáciách v Ázii jem domácu klobásku a slaninku. A tu mi to veľmi, veľmi chýbalo. Americká strava mi vôbec nevyhovuje, mám s ňou veľký problém. Mala som z toho ťažký žalúdok a bolo mi zle. Mala som veľkú chuť na nejaké mäso a najmä

slaninu. Nejako som to prežila na tyčinkách a tým, že sme tam boli krátko, tak sa to dalo zvládnuť.

### Stretli ste veľa skupín v base campe?

Trochu som sa obávala, že tam bude veľa ľudí. Ale hora je obrovská, takže sa tam tí ľudia stratia. Kempy sú na obrovskom plató, kde si môžeš postaviť stan aj 50 metrov od posledného stanu, je to veľmi rozľahlé. Boli tam ľudia z celého sveta, horolezci z Európy, Ázie, ale najmä takí, ktorí si robili „Seven Summits“.

### O Himalájskych výstupoch a kempoch sa traduje, že sú to veľmi špinavé kempy a všade po ceste môžeš nájsť odpadky, ako je to tu?

V tomto je Denali úplne perfektná hora. Od rangerov v Talkeetne dostanete kýblik so sáčkami, do ktorého vykonávate malú aj veľkú potrebu. Na ľadovci sú špeciálne označené trhliny oranžovou tyčou, kde sa tieto biologicky rozložiteľné sáčky môžu hádzať. Hora je úplne čistá, je tam veľmi veľa ľudí a je to pekné, keď človek nikde nenachádza



nijaké špinavé miesta ako to býva v iných horách, kde si človek musí dávať pozor kam stúpa. Denali je nádherná čistá hora.

### Ostatní odpad ste si brali so sebou?

Áno, samozrejme, to sme si klasicky brali so sebou ako vždy. Keď to človek vynesie hore, nie je problém znieť prázdny obal dole.

### Ako hodnotíš vybavenie na expedíciu?

Veľmi mi vyšlo v ústrety *Yak & Rysy* Bratislava. Zapožičali mi na expedíciu lyže *La Sportiva*. Pôvodný plán bol zlyžovať z vrcholu Denali Messnerovým kuloárom. Kuloár bol však vyfúkaný na skaly a ľad. Sice som sa aj vybrala na vrchol s lyžami, ale v poslednom kempu sme stretli miestnych horolezcov, ktorí nám povedali, že je veľmi zlý zladovateľný sneh a že to nie je dobrý nápad ísť na lyžiach hore. Potom som bola aj trochu nahnevaná, lebo to, čo je pre ľudí z Aljašky zlý sneh, je pre nás obyčajný tatarský sneh, občas kôra, občas ľad. Dalo by sa to výjsť aj na lyžiach a jednoznačne by to urýchlilo zostup. Takto to bolo komplikované, lebo ja som si topánky na expedíciu nebrala. Problém bol, že som musela v tých ťažkých, tvrdých lyžiarkach vyšliapať z posledného kempu na vrchol a aj späť. Ale lyže nám veľmi pomohli, bol to najlepší transportný prostriedok medzi kempami. Keďže už bol jún a veľmi teplo, v dolnej časti sa už otvorili trhliny. Bez lyží to bol veľký hazard. Na lyžiach sa dalo veľmi dobre prechádzať cez ľadovcové trhliny. Stalo sa tam aj niekoľko tragédií, keď spadli horolezci do trhliny, počas nášho pobytu sa našťastie podarilo všetkých zachrániť. Bratislavský *Yak & Rysy* ma dobre vystrojil. Keby som mala niečo zmeniť alebo vylepšiť, asi by to bolo nejaké lepšie vyhrievanie do lyžiarek, to je asi najdôležitejšie. Boli sme spokojní s tým, čo sme mali. Nič nám nezradilo. Konkrétne som mala lyže a lyžiarky *La Sportiva*, stan *Pinguin*, plynový varič *MSR*, spacák a páperové nohavice *Sir Joseph* a páperku, ktorú som si kúpila v Mongolsku.

### Kolko tá vyšla táto expedícia?

Bolo to nízko nákladové ako vždy v mojom prípade. Všetko sme si financovali sami. Letenka Viedeň - Anchorage stála 400 €, vlak do Talkeetna asi 100 \$, let stál 600 \$, povolenie stálo asi 150 \$.

Takže celkovo to vyšlo aj s nákupmi jedla okolo 2000 \$. Je to veľmi dobrá cena v prípade Denali. Klienti s vodcom to majú okolo osem až desaťtisíc \$.

### Aký názov hory preferujú domáci?

Domáci preferujú Denali, v preklade to znamená „najvyššia“, je však známa aj ako Mount McKinley.

### Je to aj záruka úspechu tvojich expedícií, že si vieš vždy zhodnotiť riziko a predvídať situáciu?

Na túto otázku je ťažké odpovedať. Vždy sa snažím predvídať, byť čo najviac pripravená a snažím sa nehrotiť to. Viem, že sa tam môžem vrátiť. Človek môže spraviť niekoľko zlých rozhodnutí za sebou alebo okolnosti sa vyvinú tak, že sa dostane do nejakej situácie, z ktorej je ťažké sa dostať. V týchto vysokých kopcoch môže aj malá chyba znamenať vysoké riziko.

### Dojmy? Plány?

Celkovo sa mi aljašské kopce páčili. Veľmi rada by som sa tam vrátila. Bola to veľmi ťažká hora, ale očarila ma svojou drsnou krásou, vrylo sa mi to do pamäti. Nikde na svete som sa zatiaľ s takými podmienkami nestretla. Je tam ešte Mount Foraker, veľmi pekný kopec, nechodí tam veľa ľudí, tak možno by som tam šla niekedy nabuďe. Ďalšie plány mám však aj v Ázii – asi znova Afganistan na rok 2018, keďže sa nám pred dvoma rokmi nepodarilo vystúpiť až na vrchol Nošaku (7492 m). Naposledy sme sa dostali len do 7000 m. Najdôležitejšie je, aby bola dobrá partia.

### Ako vieš skĺbiť takéto dlhotrvajúce expedície so svojou prácou?

Ja to mám relatívne jednoduché. Pracujem ako lyžiarska inštruktorka a sprievodkyňa v cestovnej kancelárii. Môžem si teda vybrať termíny kedy budem pracovať.

Zhovárala sa Veronika Olešnaníková

Foto: archív Petra Pogányová ■

# Skialpinistické novinky na zimnú sezónu 2017/18

## ATK TROFEO



**Kategória:** Race, Speed Touring  
**Hmotnosť:** 145 g/ polpár  
**Vypínacie sily:** 4, 6, 8, 10 DIN  
**Brzda:** Nie

Špička viazania vychádza z modelu ATK SL EVO WORLD CUP pre zachovanie maximálnej torznej tuhosti aj vo vysokej rýchlosti. Päťka vychádza z

modelu ATK SL EVO WORLD CUP pre zachovanie maximálnej torznej tuhosti aj vo vysokej rýchlosti so zameraním na absolútny minimalizmus. Easy Entry System pomáha so zacvaknutím špičky a tým šetrí energiu a čas. Technológia Monolink zabezpečuje vyššiu torznú tuhosť vďaka jednostranne pohyblivej čelusti. Výsledkom je fantastická tuhosť a extrémne nízka hmotnosť.

## Fritschi Tecton 12



**Kategória:** Touring  
**Hmotnosť:** 515 g/polpár – bez brzdy  
**Vypínacie sily:** 5-12 DIN  
**Brzda:** áno 80, 90, 100, 110 mm

Bezpečnosť a pohodlie. Fritschi Tecton 12 sa v bezpečnosti pri zjazde bezproblémov vyrovná zjazdovým viazaniam.

Navyše v prípade pádu lavíny pri výstupe špička automaticky vypne, čím znižuje pravdepodobnosť stiahnutia pod povrch lavíny. Špička disponuje bočným vypínaním, ktoré je nastaviteľné v stupnici DIN s dynamickou bočnou elasticitou 13 mm pre vyššiu bezpečnosť. Päťka disponuje elasticitou rezervou 9 mm pre lepší prítlak päty a kvôli nechcenému vypnutiu a tromi polohami pri výstupe.

## ATK RT 2.0 GR



**Kategória:** Speed Touring, Touring  
**Hmotnosť:** 290 g/ polpár  
**Vypínacie sily:** 5-10 DIN  
**Brzda:** Áno 75, 86, 91, 97 mm

Touringová lahôdka so zameraním na hmotnosť a spoľahlivosť. Jednotlivé diely z ľahkej zliatiny bez použitia plastov v nosnej časti, sú zárukou veľmi

dlhej životnosti pri veľmi nízkej hmotnosti. Integrovaná brzda, podložka s posunom 30 mm, nastaviteľné vypínacie sily, 3 polohy päty s preklápacím stupienkom a to pri hmotnosti 290 g.

## G3 FINDr 86



**Geometria:** 122/86/109  
**Rádius:** 16,2 m  
**Hmotnosť:** 1280 g/172 cm  
**Dĺžky:** 162, 167, 172, 177, 182 cm

Tuhé a široké. Tieto lyže vás nezradia pri strmých ľadových zjazdoch ani v hlbokom prašane. Konštrukcia z tvrdého topoľového dreva zosilnená karbónovou sieťkou je zárukou pevnosti a dlhej životnosti. Najväčším tromfom je ich nízka hmotnosť 1220 g/167 cm, ktorá pomáha šetriť energiu smerom nahor.

## K2 Wayback 88 ECOre



**Geometria:** 126/88/113  
**Rádius:** 17 m  
**Hmotnosť:** 1275 g/174 cm  
**Dĺžky:** 160, 167, 174, 181 cm

Stabilita a obratnosť. K2 Wayback 88 ECOre sú vhodné do ťažkých podmienok vo voľnom teréne, vôbec sa však nestratia ani na zjazdovke. Ich výborná točivosť a stabilita na zjazdovke a mimo nej sa stala doslova legendárna. Extrémne tuhá stredná časť je výsledkom použitia technológie Hybritech Sidewall. Koncové časti lyže sú ohybnejšie kvôli zlepšeniu vlastností pri lyžovaní v hlbokom snehu.

## BLACK CROWS CAMOX FREEBIRD 2018



**Geometria:** 125/ 97/ 112  
**Rádius:** 17 m  
**Hmotnosť:** 1350 g/162 cm  
**Dĺžky:** 162, 171, 178, 183cm

Perfektné pre všetky druhy terénu a snehu. Black Crows Camox Freebird 2018 stelesňujú dokonalú univerzálnosť. Prašan, doska, kôra, ubitý sneh, strmé žľaby, ľadovec, zjazdovka a dokonca aj park. Všetko s úplným prehľadom vďaka dokonalým technológiám ABS sidewall Semi Cap, Triaxial and Biaxial Carbon Kevlar straps, tvrdému topoľovému drevu a robustným hranám.

## Dynafit Tour 88 W



**Geometria:** 128/88/106  
**Rádius:** 14,5 m  
**Hmotnosť:** 1210 g/158 cm  
**Dĺžky:** 158, 166, 174 cm

Špecialita pre dámy z dielne Dynafitu. Ľahké smerom nahor, pohodlné a točivé smerom nadol. Dostatočná šírka pod stredom a prepracovaná technológia Rocker ich robí ľahko ovládateľné aj v hlbokom snehu. Nízky rádius navyše ponúka výbornú točivosť, čo oceníte aj na upravenej zjazdovke.





PROBABLY THE  
**BEST INSULATION**  
OUT THERE

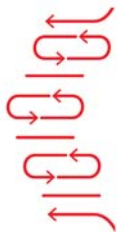
**FEATHERLESS**

Marmot + 3M THINSULATE™



Marmot Featherless is engineered with 3M Thinsulate™ Featherless Insulation. A loose-fill insulation scientifically designed to imitate natural down. Any Environment. Any Weather. Always Warm.

- › Performs just like down when dry, better than down when wet
- › Easy-care & machine washable
- › bluesign® approved material



Marmot Featherless Hoody

